

บันทึกการเล่าเรื่อง

กิจกรรมถ่ายทอดความรู้ : ชุมชนนักปฏิบัติ (CoP) กลุ่ม ชุมชนวิชาการ

เรื่อง การจัดการเรียนการสอนเพื่อบูรณาการความรู้สู่อาเซียน

วันที่ 12 เดือน กันยายน พ.ศ.2556

ผู้เล่าเรื่อง	รายละเอียดของเรื่อง	สรุปความรู้ที่ได้
ผศ.ดร.ณรงค์ โพธิ์พุกขานันท์	ก่อนอื่นขอทำความเข้าใจของ คำว่าบูรณาการ หมายความว่าอย่างไร “บูรณาการ” หรือ “Integrate” มีความหมายอยู่ 2 ประการที่ใช้กัน ประการแรก ความหมายโดยทั่วไปหรือแบบกว้าง ประการที่สองความหมายแบบแคบ หรือเฉพาะ โดยกล่าวแต่ละความหมายโดยสรุปดังนี้ครับ ประการแรก ความหมายโดยทั่วไปหรือแบบกว้าง “บูรณาการ” หมายถึง การทำให้สมบูรณ์ หรือการทำให้หน่วยย่อยๆ หรือหน่วยงานต่างๆ ที่อยู่กระจัดกระจายกัน และมีความสัมพันธ์กัน มารวมกันทำหน้าที่ อย่างผสมกลมกลืน เป็นองค์รวมหนึ่งเดียว ประสานกัน เพื่อให้เกิดความครบถ้วน สมบูรณ์ในตนเอง” ส่วน ประการที่สองความหมายเฉพาะหรือแบบแคบ “บูรณาการ หมายถึง การนำเอา ศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ หลากหลายศาสตร์ ที่มีความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกัน มาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์ในการจัดหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน” คงจะพอเข้าใจบ้างแล้วนะครับ เป็นศัพท์แสงทางวิชาการ ที่ถูกนำมาใช้ทั้งในด้านการศึกษา การเมือง และธุรกิจครับ ทำให้ผู้พูดดูดี มีความรู้ กล่าวโดยสรุปการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนสู่ประชาคมอาเซียน เป็นการนำศาสตร์หรือความรู้เกี่ยวกับอาเซียน สาขาหลักต่างๆ ที่สัมพันธ์กันนำมาเข้าด้วยกันหรือผสมผสานได้อย่างกลมกลืน เพื่อนำมาจัดเป็นการเรียนการสอนภายใต้หัวข้อเดียวกัน เชื่อมโยงกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการเน้นองค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละศาสตร์ และเน้นการสร้างความรู้ของผู้เรียนที่มากกว่าการให้เนื้อหาโดยครูเป็นผู้กำหนด ลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการสู่ประชาคมอาเซียน เป็นการบูรณาการระหว่างความรู้ กระบวนการ และการปฏิบัติ ระหว่างวิชาได้อย่างกลมกลืน ระหว่างสิ่งที่เรียนกับชีวิตจริง และเป็น การบูรณาการให้เกิดความสัมพันธ์กันระหว่างความคิดรวบยอดของรายวิชาอาเซียน เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย วิธีการ : การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การจัดการเรียนการสอนในการเขียนแผนการสอนของผู้สอนแบ่งออกเป็น 2 ประการ ดังนี้ ประการแรกการบูรณาการภายในวิชา มีจุดเน้นอยู่ภายในวิชาเดียวกัน อาจนำวิชาต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันมาบูรณาการกันเองของวิชานั้นและไม่แยกหรือขยายไปกับวิชาอื่น ประการที่สองการบูรณาการระหว่างวิชา มีจุดเน้นอยู่ที่การนำวิชาอื่นเข้าเชื่อมโยงด้วยกัน ตั้งแต่ 2 วิชาขึ้นไป โดยภายใต้หัวข้อเดียวกันว่าวิชาใดที่สามารถนำเข้ามาบูรณาการด้วยกันได้ ไม่จำเป็นต้องว่าต้องทุกวิชา เช่น อาเซียนศึกษา สามารถนำมาบูรณาการกับรายวิชา ประวัติศาสตร์, เศรษฐกิจ, การเมือง การปกครอง สังคมวัฒนธรรม และภาษาอังกฤษ เป็นต้น สามารถนำมา	การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนสู่ประชาคมอาเซียน เป็นการนำศาสตร์หรือความรู้เกี่ยวกับอาเซียน สาขาหลักต่างๆ ที่สัมพันธ์กันนำมาเข้าด้วยกันหรือผสมผสานได้อย่างกลมกลืน เพื่อนำมาจัดเป็นการเรียนการสอนภายใต้หัวข้อเดียวกัน เชื่อมโยงกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการเน้นองค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละศาสตร์ และเน้นการสร้างความรู้ของผู้เรียนที่มากกว่าการให้เนื้อหาโดยครูเป็นผู้กำหนด วิธีการ : การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการแบ่งออกเป็น 2 ประการ ดังนี้ 1. การบูรณาการภายในวิชา 2. การบูรณาการระหว่างวิชา ประโยชน์ของการบูรณาการ 1. เป็นการนำวิชาหรือศาสตร์ต่าง ๆ เชื่อมโยง

	เชื่อมโยงกันได้ ภายใต้รายวิชาอาเซียนศึกษา การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 กำหนดแนวทางใน การจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้น ครู ผู้สอน และผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตนเองการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะมุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณแล้วยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเนื่องจากประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ในโลกกำลังประสบปัญหาด้านสังคมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องของความขัดแย้งทั้งความคิดและการกระทำของตัวบุคคล องค์กร และสังคม ฉะนั้น สถานศึกษาจะต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ หาทางแก้ไข โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรมเป็นกรณีพิเศษด้วยการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบ / วิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการ การจัดการ กระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิดและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไป สอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหาและกระบวนการต่างๆ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม การบูรณาการ เป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกัน หรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจัดได้หลายลักษณะ เช่น 1. การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ กับหัวข้อเรื่องที่สอดคล้องกับชีวิตจริงหรือสาระที่กำหนดขึ้นมา เช่น เรื่อง สิ่งแวดล้อม น้ำ เป็นต้น ครู ผู้สอน สามารถเชื่อมโยงสาระ และกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่างๆ เช่น การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ต่างๆ ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ไปแสวงหาความรู้ความจริงจาก หัวข้อเรื่องที่กำหนด 2. การบูรณาการแบบคู่ขนาน มีครู ผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันจัดการเรียนการสอน โดยอาจยึดหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วบูรณาการเชื่อมโยงแบบ คู่ขนาน เช่น ครู ผู้สอนคนหนึ่งสอนวิทยาศาสตร์ เรื่องเงา ครู	กันภายใต้หัวข้อเดียวกัน 2. ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนที่ลึกซึ้ง และมีลักษณะใกล้เคียงกับชีวิตจริง 3. ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ ในลักษณะองค์รวมของอาเซียน 4. ทำให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ จากสื่อต่างๆ ที่มีอยู่ทั่วไป 5. เป็นแนวทางที่ช่วยให้อาจารย์ผู้สอนได้ทำงานร่วมกัน หรือประสานงานร่วมกันอย่างมีความสุขและคิดหาวิธีใหม่ๆ มาใช้
--	---	--

ผู้สอนอีกคนอาจสอนคณิตศาสตร์ เรื่องการวัดระยะทาง โดยการวัดเงา คิดคำนวณในเรื่องเงาในช่วงเวลาต่างๆ จัดทำกราฟของเงาในระยะต่างๆ หรืออีกคนหนึ่งอาจให้ผู้เรียนรู้ศิลปะเรื่องเทคนิคการวาดรูปที่มีเงา

3. การบูรณาการแบบสหวิทยาการ การบูรณาการในลักษณะนี้นำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงเพื่อจัดการเรียนรู้ ซึ่งโดยทั่วไปผู้สอนมักจัดการเรียนการสอนแยกตามรายวิชาหรือกลุ่มวิชา แต่ในบางเรื่อง ครู ผู้สอนจัดการเรียนการสอนร่วมกันในเรื่องเดียวกัน เช่น เรื่อง วันสิ่งแวดล้อมของชาติ ครู ผู้สอนภาษาไทยจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้ภาษา คำศัพท์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนวิทยาศาสตร์จัดกิจกรรมค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนสังคมศึกษาให้ผู้เรียนค้นคว้าหรือทำกิจกรรมชมรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และครู ผู้สอนสุขศึกษาอาจจัดให้จัดทำกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น

4. การบูรณาการแบบโครงการ ครู ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการเป็นโครงการ โดยผู้เรียนและครู ผู้สอนร่วมกันสร้างสรรค์โครงการขึ้น โดยใช้เวลาการเรียนรู้ต่อเนื่องกันได้หลายชั่วโมง ด้วยการนำเอาจำนวนชั่วโมงของวิชาต่างๆ ที่ ครู ผู้สอนเคยสอนแยกกันนั้นมารวมเป็นเรื่องเดียวกัน มีเป้าหมายเดียวกัน ในลักษณะของการสอนเป็นทีม เรียนเป็นทีม ในกรณีที่ต้องการเน้นทักษะบางเรื่องเป็นพิเศษ ครู ผู้สอนสามารถแยกกันสอนได้ เช่น กิจกรรมเข้าค่ายดนตรี กิจกรรมเข้าค่ายภาษาอังกฤษ กิจกรรมเข้าค่ายศิลปะ เป็นต้น

การจัดทำแผนแบบบูรณาการ

การจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการ เป็นการนำวิชาการต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันมาเชื่อมโยงกัน ซึ่งสามารถทำได้โดยการสร้างหัวข้อเรื่องที่มีความสอดคล้องกับวิชานั้น ๆ เข้าด้วยกัน ผู้สอนต้องคำนึงสิ่งต่อไปนี้

1. การเลือกหัวเรื่อง จากประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการเรียน เช่น ประวัติศาสตร์ประเทศสมาชิกอาเซียน ประเด็นแนวคิด ประเด็นของเนื้อหา เมื่อได้แล้วนำจุดประสงค์ของแต่ละรายวิชา ที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียนเข้ามาสร้างเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

2. การนำจุดประสงค์ของรายวิชาต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันมาสร้างเป็นหัวข้อเรื่องและนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เช่น จุดประสงค์ของรายวิชาอาเซียน : นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจวัฒนธรรมเพื่อนบ้านอาเซียน เป็นต้น

ประโยชน์ของการบูรณาการ

ประโยชน์ของการบูรณาการการเรียนการสอนสู่ประชาคมอาเซียนมีมากมาย ในที่นี้ผู้เขียนขอสรุปประโยชน์ของการบูรณาการพอสังเขปดังนี้

1. เป็นการนำวิชาหรือศาสตร์ต่าง ๆ เชื่อมโยงกันภายใต้หัวข้อเดียวกัน
2. ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนที่ลึกซึ้ง และมีลักษณะใกล้เคียงกับชีวิตจริง
3. ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ ในลักษณะองค์รวมของอาเซียน
4. ทำให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ จากสื่อต่าง ๆ ที่มี

	อยู่ทั่วไป 5. เป็นแนวทางที่ช่วยให้อาจารย์ผู้สอนได้ทำงานร่วมกัน หรือประสานงานร่วมกันอย่างมีความสุขและคิดหาวิธีใหม่ๆมาใช้ ประการต่อมา ทำอย่างไรจึงจะจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สรุปรพอเป็นแนวทางคร่าวๆดังนี้ 1. อาจารย์ผู้สอนได้คิดกระบวนการเรียนรู้ การวางแผนและมีการประเมินผลร่วมกัน 2. ต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้ผู้เรียนสามารถค้นหาคำตอบด้วยตนเองและได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง 3. เน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากการนำวิชาต่าง ๆ เชื่อมโยงกันมากกว่าที่จะเกิดจากเนื้อหาใดเนื้อหาหนึ่งเท่านั้น 5. มีการนำข้อมูล ทรัพยากรท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้แบบองค์รวมหรือแบบบูรณาการ พัฒนาการ กับ บูรณาการ ต่างกันอย่างไร บูรณาการ คือ การนำเอาศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกันให้กลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกัน จนมีความสมบูรณ์ครบถ้วนในตัวเอง เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน พัฒนาการ คือ กระบวนการการเปลี่ยนแปลงลักษณะและพฤติกรรมที่มีทิศทาง และรูปแบบที่แน่นอนจากช่วงระยะเวลาหนึ่งไปสู่อีกระยะหนึ่งพัฒนาการ เน้นการก้าวไปข้างหน้า ความเจริญ การเพิ่มขึ้น ฯลฯ บูรณาการ เน้นไปที่การพัฒนาอย่าง "ยั่งยืน" ความต่อเนื่อง ยกตัวอย่าง เช่น การตัดถนน สร้างอาคาร ฯลฯ เป็นการพัฒนา แต่อย่างการปลูกป่าทดแทน ก็เป็นลักษณะของการบูรณาการ อะไรประมาณนี้ครับ สรุปพัฒนาการ คือการพัฒนาให้ดีขึ้น บูรณาการ คือการรวมกันมากกว่าหนึ่ง ตัวอย่าง การบูรณาการการเรียนการสอน เช่น “การบูรณาการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เส้นทางบ้าน-วัด-วัง รอบรั้วมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร” ดังนั้นการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการคืออะไร ส่งผลดีและผลเสียอย่างไร การท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ คือ การท่องเที่ยวที่มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การพัฒนาพื้นที่ และความสุขสนุกสนานจากการท่องเที่ยวด้วยก็คือ คล้ายๆ ไป อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แต่ว่า เที่ยวไปด้วย บูรณาการ หมายถึงการทำให้สมบูรณ์ การดำเนินการให้สมบูรณ์ หรือกรณีแก้ไข การดำเนินการ ปฏิบัติ ตลอดจนวางแผนการรองรับความเสี่ยงหรือปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น เพื่อ...ไม่ให้เกิดขึ้น ดังนั้น ผังบูรณาการ หมายถึง ขั้นตอน chart ที่แสดงกระบวนการดำเนินงาน ต่างๆ ตลอดจน การเตรียมรับมือกับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น ให้สมบูรณ์ที่สุด	
--	---	--

ภาพกิจกรรมบันทึกการเล่าเรื่อง

กิจกรรมถ่ายทอดความรู้ : ชุมชนนักปฏิบัติ (CoP) กลุ่ม ชุมชนคนวิชาการ
เรื่อง การจัดการเรียนการสอนเพื่อบูรณาการความรู้สู่อาเซียน
วันที่ 12 เดือน กันยายน พ.ศ.2556

(1.การจัดการเรียนการสอนเพื่อบูรณาการความรู้สู่อาเซียน

3.เทคนิคการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์เพื่อตอบสนองต่อยุทธศาสตร์และพันธกิจของคณะฯ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน)

ณ ห้องประชุมอภากาศ คณะศิลปศาสตร์ มทร.พระนคร

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	สังกัด	ลงนาม	หมายเหตุ
๑	ภคพันธ์ หนอง	ทพ.ลพบุรี	กช	๑๕.๐๐ น - ๑๗.๐๐ น.
๒	สุวรรณา นิลสิทธิ์	ตบ.เขต ๒๒	สุวรรณา	น
๓.	ผอ. ผอ.พรหม จันทร์กระจ่าง	สอ.ลพบุรี	ผอ.	น
๔	ผอ.ต. นรชาติ โพธิ์ขุนทด	สอ.ลพบุรี	นรชาติ	น
๕	อรรถพร ทองอิน	- " -	อรรถพร	น
๖	ชัชวาลย์ ปรมาพร	น	ชัชวาลย์	น
๗	วิไลลักษณ์ ธรรม	น	วิไลลักษณ์	น
๘	วิไลย์ วิไล	น	วิไลย์	น
๙	นายประเสริฐ คุ้มคำ	น	ประเสริฐ	น
๑๐	วิภาดา จันทร์คำ	น	วิภาดา	น
๑๑	สุรศักดิ์ จันทร์คำ	น	สุรศักดิ์	น
๑๒	นายสมชาย นิลสิทธิ์	ตบ.เขต ๒๒	สมชาย	น
๑๓	ผอ.ต.๑๐๑๔ นร	น	นร	น
๑๔	ทพ.ทินกร จันทร์กระจ่าง	ตบ.เขต ๒๒	ทินกร	น
๑๕	น.ส.วิไลลักษณ์ นิลสิทธิ์	น	วิไลลักษณ์	น
๑๖	นายสมชาย จันทร์คำ	น	สมชาย	น
๑๗	นาง วิภาดา นร	สอ.ลพบุรี	วิภาดา	น

รายชื่อคณะกรรมการเครือข่ายการจัดการความรู้ภายในและภายนอกคณะศิลปศาสตร์

กิจกรรมชุมชนนักปฏิบัติ (CoP)

กลุ่ม ชุมชนคนวิชาการ

เรื่อง การจัดการเรียนการสอนเพื่อบูรณาการความรู้สู่อาเซียน

วันที่ 12 เดือน กันยายน พ.ศ.2556

คุณเอื้อ	นายภคพงษ์	ศาลาทอง	คณบดีคณะศิลปศาสตร์
คุณอำนวย	ดร.พรพีไล	เต็มสินสวัสดิ์	รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย
คุณประสาน	นางระวีวรรณ	ธรรณี	
คุณกิจ	ผศ.ดร.ณรงค์	โพธิ์พฤษานันท์	
คุณลิขิต	นายประยุทธ	เทียมสุข	